

Till
Famnas medlemsorganisationer

Meddelarfrihet och meddelarskydd

Famnas styrelse gav under vintern 2010 en arbetsgrupp bestående av Mona Axelsson, Bräcke Diakoni, Marianne Spiik, Stockholms Sjukhem och Per Larhed, Ersta diakoni, i uppdrag att formulera ett underlag för styrelsens ställningstagande gällande frågan om meddelarfrihet och meddelarskydd och skillnaden mellan den ordning som gäller för offentliga och privata organisationer.

Frågan om privata vårdgivares förhållande till meddelarfrihet och meddelarskydd lyfts återkommande i media och berör alla medlemsorganisationer. Den har en viktig brukaraspekt och styrelsen menar att de som vänder sig till oss, som brukare eller som anhörig, ska känna trygghet i att vi har samma inställning i denna fråga som verksamheter organiserade av offentliga utövare.

Idéburna organisationer måste stå för öppenhet, transparens och en kultur som främjar medarbetarens rätt att öppet uttrycka sin mening. Vi verkar i konkurrens med andra utövare och vår hållning av öppenhet och insyn är till vår fördel i förhållande till dessa. Detta motsäger inte vikten av att vinna medarbetarens lojalitet till organisationen och dess verksamhet, till skydd för varumärke och fortsatt verksamhet.

Förutom Famnas egen hållning har varje enskild medlemsorganisation möjligheten att besluta om det föreligger behov, t ex vid en upphandling, att ytterligare förbinda sig till samma regelverk om meddelarfrihet och meddelarskydd som gäller för offentlig verksamhet.

Styrelsen menar att det är av stor vikt att medlemsorganisationernas informations- och kommunikationspolicy också uttrycker hur organisationen ser på meddelarfrihet, meddelarskydd, samt den interna möjligheten och rätten att lämna kritik.

Famnas styrelse sammanfattar sin hållning enligt följande text och vill med detta lämna sitt bidrag till medlemsorganisationernas egna policybeslut i frågan:

”Inom våra organisationer vill vi skapa en organisationskultur som främjar medarbetarens möjlighet att öppet uttrycka sin mening genom att internt arbeta med vad begreppen intern kritikerätt, öppenhet och lojalitet innebär. När det gäller meddelarfrihet och det relaterade begreppet meddelarskydd är det viktigt att framhålla att våra organisationer alltid är betjänta av att allvarliga missförhållanden upptäcks och lyfts fram.

Det föreligger en anmälningsskyldighet för medarbetare enligt t ex Lex Sarah och Lex Maria och det är väsentligt att varje organisation arbetar fram interna rutiner för att fånga upp och hantera dessa anmälningar.

Det är viktigt att medarbetare inom våra medlemsorganisationer har trygghet i att påtala allvarliga brister och missförhållanden utan risk för efterforskning eller repressalier.”

Lotta Säfström
Ordförande

Lars Pettersson
Generalsekreterare